

Aningaaserivimmik, kalaallinik tamakkiisumik amerlanerussuteqartunilluunniit pigineqartussamik, pilersitsinissamut periarfissanik nalunaarusiornissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nalunaarusiaq ukioq 2025 aallartinnerani Inatsisartunut agguanneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napaattooq, Naleraq)

Siullermeerneqanera

Siullermik Inatsisartuni ilaasortaq Jens Napaattooq Naleqqamiit qutsaviginiarparput aaliangiiffigisassatut siunnersuutaanut.

Naleqqamiit ilanngussarput allatulaaq aallartissavara.

- O -

“Ataqinartut Inatsisartut, ukioq manna 2030 Inatsisartut ataatsimiinnerat ingerlanerani killiffissiulaassavarput nunatsinni aningaaseriveqarneq.

Tamatta eqqaamavarput Qiningaaffik 2025 aallernerlugu mumisitsillutik Naalangaaffinngornissarput piumasarlugu, qinersisartut allannguimmata. Tamatumalu kingunerisaanik qanoq ajornanngitsigisumik nunarput Naalangaaffittut pisussaaffilerluni Naalangaaffiit Peqatigiinnut ukioq 2026 ilaasortatut tikilluaqqusaanera eqqaamavarput. Ilaa ernumassutaasarsimasut qanoq uniuutiginerat ullumikkut qungujulaarutigiinnarsinnaavarput.

Aningaaseriveqarnitsinnilu killiffik aamma taamatut.

Maanna nalunngilarput nunatsinni aningaasanik attartuisinnaaneq danskit bankiinut danskillu malittarisassaanut pituttornerata kingunerigaa sineriammi inuerusaaneq ingerlasimasoq.

Danskit kunngearfiata nunarput pigiunnaarlugu nammineq pigilernerani, qujanaqaaq nunatsinni aningaaseriveqarneq ingerlatsilersimagatsigu.”

- O -

Naleraq

Allatulaaq taamatut oqaasertalernerata siunertarivaa, ullumikkut kinguarsakkat qanoq takorloorneqarsinnaannerat assersuutiginnissaat.

Nunatsinni aningaaseriveqarnissaq qulequtaasoq, aamma pingaaruteqarpoq erseqqissarnissaa Danskít Kunngearfianni siulliusannginnatta taamatut inissinissaq.

Savalimmiormiut sillimmasiisarfeqarlutillu aningaaseriveqarput, nunaminni aningaasat kaaviiartinnissaat qanoq pingaarutieqartiginersoq nalunnginnamikku. Ima pingaaruteqartigaaq allaat Danmarkimiit bloktilskud pisariaqartitaat annikeqaluni.

Ullumikkut, Inatsisartuni ukiakkut 2024 ataatsimiinnitsinni malunnarpoq Naalakkersuisut 2008-imiit sulí nikeriarsimangitsut. Ilaa allaalluunniimmi oqarusunnarpoq 1953-imiit sulí nikittoqanngittoq.

Naleqqamiit Naalangaaffinngorniarluta suliniutitsinni malugeqqissaarnikuuarput EU-p nunarput suleqatigerusullu inissisimasoq, taamatuttaaq USA.

Taakkunanili EU kisiartaavoq ilaasortaajunnaarfiginiarlugu nunatsinni Kalaallit taasinikuusut, ullorli manna tikillugu timitalernaveerneqarnikoq.

Utoqqatsissutit allanngoratik, Danmarkimut pituttorluta, nunatsinni sullinneqannginneq annertoreertoq naammagittaqqulluta Naalakkersuisut allannguinnissaminnut takorluugaqarsinnaanngitsut. Qujanaqaarooq pingajussaanik Namminiilivinnissamut Naalakkersuisoqaratta.

Ullumikkut danskít bankiat aammalu savalimmiut bankiat nunatsinni aningaasarsiorput.

Kalaallit Nunaat aammalu Savalimmiut kaaviiartitaat assigiipajaarlutik, nunatsinni bankeqanngilaq.

Naalakkersuisullu tamanna piumanngilaat. Tupinnanngilaq nalillit nunatsinniit annissuinnarneqartarmata.

Soorlu utoqqalinersianut katersaat.

Politikkikkut namminiilivinnissamut pimoorussinianngikkaanni, qaqugumulluunniit anguneqarnavianngilaq.

Ukiut 71 sinnerlugit utaqqereerpugut nunasiaataajunnaarnissatsinnut.

Piviusullu aallaavigalugit maanna aalajangiiffissatut siunnersuutip qaqilerneranut, allat ajoralugit piunngilaq.

Uagutsinnut aallaaviginata inissittuarnerup kinguneranik piuvoq.

Inunnut amerlasuunut maanna init akisunaarlugit tuniarneqarnialerput, akikillinnginniassagaminngooq najukkat nunatsinni. Allaat Naalakkersuisooqatigiit nunaqarfiit illoqarfiillu isorliunerusut minnerpaaffilerpaat 7.000 kvm. Isorliunerusut qanoq bankimit attartuissagamik pisiarinissaanut?

Nunatsinni realkredit pigingilarput, danskit savalimmiullu bankii aqutigalugit najukkanut Danmarkimut attartuisinnaalluta.

Naleqqamiit nunatsinni sisamanik bankeqarnissarput noqqaassutigingilarput. Kalaallit bankissaanik ataasiinnarmilluunniit takorluueqqugaluarput.

Naleqqamiillu nalunngilarput amerlanerussuteqarnata Inatsisartuni, ila nalunneqaarput kisimiittaqaluta Naalangaaffinngornissamut timitalersuiniarnermi. Taamaammat ajuusaarnarpoq nalunaarusiortitsiinnarsinnaalluta, peqqusinissamut amerlanerussuteqarluni aqut piunngimmat. Ajuusaarnarnerugunarporluunniit Naalakkersuisut 2008-imiit maannamut nikeriarsimangimmata. Allannguerusunnerat piunngimmat.

Naalakkersuisullu nunatsinni nalilinnik annissuineq iliuseqarfigerusunnagu, Danmarkimiit bloktilskud isumalluutiginnissaanik qulakkeerinninnerat akissutaanni malunnarpoq.

Kisitsisimmi qiviaraanni, Namminersiorlutik Oqartussat pigisaat nunatsinni suliffeqarfiit annersarivaat. Royal Greenland A/S, Air Greenland A/S, Tusass A/S, KNI A/S minnerunngitsumillu KAIR A/S qiviaraanni, pisortat pigisaanni aningaasanik attartuinerit aammalu kaaviiartitsinerillu annertunerujuupput bankeqarnermut sanilliullugu.

Grønlandsbanken A/S qiviaraanni, 2023-mi 435mio kr. erniaanut assigisaanillu isertitaqarput. 200mio kr. sinnerlugit akissarsianut sulisunullu assigiinngitsut atorlugit.

Attartortitat 4.8mia kr. missaaniittut, paarisallu 6mia kr. sinneqartut.

Akerlianik suliffissuaatigut aningaasanik attartugaat annertunerujuupput tassunga sanilliullugu.

Attartuipput atuisut, innuttaasut, akiligassaannik. Tamannalu ataasinnguamilluunniit oqaasertalerneqanngilaq. Aali namminersortut unammillerlugit, killilersorlugit, ingerlatsisut.

Naleqqamiit maluginiarparput Naalakkersuisut ataasinnguamilluunniit oqaasertalinngikkaat, ullumikkut KNI kiffartuussinermut isumaqatigiissut malillugu, nunaqarfinni illoqarfinnilu isorliunerusuni bankeqarneq ingerlakkaa. Akerlianilli apeqqusiillutik taamaassinnaanersugut...

Naleqqamiit kaammattuutigissavarput nalunaarusiorusunngikkaanni, Naalangaaffinngornissamut eqqarsarsinnaaneq atorlugu, piaarnerpaamik nunatsinni bankeqalernissarput tamaviaarutigineqarnissaa.

Naleraq

Nalunngilarpummi allaat nammineq aningaasaatitsinnik pilersitsisuugutta, pinerluttulerisut ajorarnerusumik aningaasat annissorniartalissagaat. Ullumikkut danskit aningaasaataat atornerisigut tamanna akioruminaatsippaat.

Minnerunngitsumillu tunngaviusumik inatsisissamut siunnersuut malillugu pimoorussiniaraluaaraanni, aamma uagut aningaasaateqarnissarput eqqarsaatigilereertariaqaralarpoq.

Qujanartumik periarfissanik ulikkaarpoq aningaasaateqalernissatsinnut aammalu aningaaseriveqalernissatsinnut pikkorissorsuarnik suliffeqarmat tamakkulerisartut, misilittagaqartut.

Naak Naalagaaffik Inuit angerlarsimaffiat?

Naak Aningaaserivik nunarput tamakkerlugu kiffartuussisoq?

Naak Inuit siunissaannut oqilisaalluni takorluuisinnaaneq?

Taamatut oqaaseqarluta, neriuppugut Inatsisartuni partiit una periarfissaq atorluassagaat, qulagartik Naalangaaffinngornissamut qulaajartinnissaanut nalunaarusiortitsinissaq tapersersussallugu.

Qujanaq